

УДК: 330.322

РОЛЬ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТОРІВ НА ВІТЧИЗНЯНОМУ ФІНАНСОВОМУ РИНКУ

К. В. Захожай,

*Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана, zakhozhay.kostyantyn@kneu.edu.ua*

Іноземні інвестори відіграють надзвичайно важливу роль на фінансовому ринку в Україні, сприяючи розвитку країни та, забезпечуючи додаткові фінансові ресурси для підтримки економічного зростання. Найбільше інвестиційними можливостями в Україні цікавляться представники США, Німеччини, Великобританії, Польщі і Туреччини.

Незважаючи на численні ризики, що наразі є в Україні у зв'язку з введеним правовим режимом воєнного стану, існує ряд чинників, що позитивно впливають на інвестиційну привабливість нашої держави. Зокрема, це стрімкий розвиток діджиталізації багатьох сфер і напрямків, наявність корисних копалин, кваліфікована робоча сила, розвинена транспортна логістика, вигідне географічне розташування, проведення численних антикорупційних реформ, спрощення бюрократичних процедур, підвищення прозорості для іноземних інвесторів [1].

Слід зазначити, що Україна має значні можливості у різних галузях, де створюється висока додана вартість, а виготовлена продукція за рахунок вкладень іноземних інвесторів може бути конкурентною на вітчизняному та світовому ринках.

Пропонується виділити 10 основних напрямів, які мають суттєвий інвестиційний потенціал.

1. Оборонно-промисловий комплекс (\$43 млрд. інвестиційного потенціалу). Захист держави та гарантія її безпеки у майбутньому. Адже одна з найбоєздатніших армій Європи – Збройні Сили України – і далі потребуватиме постійного оснащення. Окрім того, розвиток Military-tech та оборонно-промислового комплексу посилять експортний потенціал країни.

2. Металургія та металообробка (\$26 млрд. інвестиційного потенціалу). Україна має досвід високотехнічних металургійних процесів і повного циклу виробництва титану та титановмісної продукції. Інвестиції здатні «утримувати нішу» на ринку заліза прямого відновлення і «зеленої» металургії.

3. Енергетика (\$177 млрд. інвестиційного потенціалу). Україна може генерувати десятки, а, можливо, і сотні гігават «зелених» електричних потужностей і мільйони тонн «зеленого» водню.

4. Природні ресурси (\$5,6 млрд. інвестиційного потенціалу). Наша держава багата на мінеральні ресурси у високій концентрації та в безпосередній близькості один від одного. Країна має значні запаси вугілля, залізної руди, природного газу, марганцю, солі, нафти, графіту тощо.

5. Агропромисловий комплекс (\$34 млрд. інвестиційного потенціалу). Україну вважають «житницею Європи», але вона може бути ще й «продовольчим кошиком» світу. Вітчизняний АПК прагне збільшити потужності переробки, розвивати такі сектори з високою доданою вартістю, як виробництво м'яса, молока та інших молокопродуктів, садівництво тощо.

6. Логістика та інфраструктура (\$123 млрд. інвестиційного потенціалу). Географічне розташування України робить її важливим транзитним коридором для торгівлі. Логістика є найважливішим товарним сектором економіки з розгалуженою мережею залізниць й автомобільних шляхів, морськими і річковими портами, аеропортами (наразі тимчасово не функціонують через воєнний стан).

7. Промислове виробництво (\$16 млрд. доларів інвестиційного потенціалу). Україна має велику мережу машинобудівних підприємств, які виробляють турбіни та електрогенератори, залізничні вагони, гірничі та сільськогосподарське обладнання, верстати, авіаційні двигуни, виробничі обладнання для легкої та харчової промисловості.

8. Деревообробка та меблеве виробництво (\$5 млрд. інвестиційного потенціалу). Україна може стати «меблевою фабрикою» європейського континенту. Вітчизняна ресурсна база доповнюється зручною логістикою для доставки готових товарів, як вже було зазначено вище.

9. Фармацевтика (\$19 млрд. інвестиційного потенціалу). Ця галузь є достатньо важливою для залучення інвестицій. Українські фармацевтичні компанії відповідають міжнародним стандартам, більшість виробничих потужностей частково відновлено відповідно до GMP.

10. Інноваційні технології (\$11 млрд. інвестиційного потенціалу). Наша держава однією з перших діджиталізувала більшість офіційних державних та інших документів. Україна посідає 4 місце у світі за обсягом фінансових операцій за допомогою мобільних пристроїв та являється четвертою за кількістю користувачів криптовалюти [1].

Автор вважає, що посилення впливу іноземних інвесторів на фінансовий ринок України дасть можливість:

1. Залучати додатковий капітал: може бути використаний для розвитку державних підприємств і інфраструктури.

2. Підвищити рівень зайнятості: інвестиції іноземних компаній сприяють створенню нових робочих місць.

3. Удосконалити технологічний обмін: іноземні інвестори можуть вносити ресурси для впровадження нових технологій та ноу-хау, що сприяє розвитку інновацій в країні.

Незважаючи на позитивні фактори впливу, слід виділити ряд проблем, які «відштовхують» потенціальних інвесторів. Так, наявність численних викликів та обмежень роблять інвестиції у вітчизняну економіку менш привабливими не тільки для іноземних, але й для внутрішніх інвесторів:

1. Політична та економічна нестабільність. Постійні зміни у політико-економічних «правилах гри» можуть «відлякувати» інвесторів. Системні кризи та економічна несправедливість мають елемент невідомості.

2. Бюрократичні перешкоди. Складні і тривалі процедури отримання ліцензій, дозволів та інших регуляторних документів можуть призвести до затримок у реалізації інвестиційних проєктів.

3. Корупція. Високий рівень корупції може сприяти незаконним угодам та понижувати довіру інвесторів до вітчизняної економіки.

4. Відсутність правової стабільності. Незавершені реформи у судовій системі та відсутність гарантій для інвесторів можуть призвести до ризику втрати інвестицій і до виникнення юридичних спорів при забезпеченні їхніх прав.

5. Валютні коливання. Нестабільність гривні створює ризики для іноземних інвесторів, оскільки вони можуть недоотримати гроші через коливання обмінного курсу.

Оцінивши переваги і недоліки, іноземні інвестори мають залучати ресурси для сприяння розвитку економіки України [3]. Для цього владі важливо проводити фінансову політику, що матиме сприятливий інвестиційний клімат. Ефективне партнерство між Урядом та іноземними інвесторами призведе до спільних успіхів та забезпечить сталий розвиток країни.

Автор вважає, що після закінчення війни у ході відновлення економіки та інфраструктури Україна стане привабливим хабом для іноземних інвесторів. Проте для залучення більшого обсягу інвестицій важливо продовжувати роботу над зміцненням стабільності, підвищенням прозорості та впровадженням реформ. Крім того, сприяння інноваціям, розвитку інфраструктури і підвищенню якості освіти також може зробити нашу державу значно привабливішою для іноземних інвесторів. Тобто Уряд та бізнес-спільнота повинні разом працювати над створенням належного інвестиційного клімату в країні.

Література:

1. Свириденко Ю. Економічна правда. Країна можливостей: чому інвестор прийде в Україну? *Економічна правда*. – URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2022/09/29/691997/>.
2. Рейтинг. Бізнес в офіційних цифрах. – URL: <https://rating.zone/chomu-kipr-bilshyj-za-nimechchynu/>.
3. World Investment Report 2009: Transnational Corporations, Agricultural Production and Development. – URL: https://unctad.org/system/files/official-document/wir2009_en.pdf.